

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

Кафедра суспільно-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Заступник директора з
навчальної роботи**

В. Когутюк

« 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКП 1 ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта / Педагогіка

**Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)**

Денної форми навчання

Філологічний факультет

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія та культура України»
для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014.01
«Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кандидат історичних наук, старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук Муханов В. М.; кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук Лисий А. К.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри суспільно-гуманітарних наук (Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри суспільно-гуманітарних наук Лисий А. К.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність 014.01 Середня освіта «(Українська мова і література)»	Рік підготовки 1-й
Змістових модулів – 2		Семестр 2-й
Загальна кількість годин – 150 годин		Лекції 44 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 години, самостійної роботи студента – 3,1 години		Практичні 40 год.
	Самостійна робота 66 год.	
	Індивідуальні завдання: –	
	Вид контролю: усний екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Основна навчальна і виховна мета дисципліни полягає у створенні умов для свідомої орієнтації молодого людини у сучасному світі, суспільстві, формування у неї відповідної активної соціальної та громадської позицій, підвищенні рівня духовної культури, культури спілкування і діяльності для сприяння їх соціалізації, активному включенню в соціально-політичне та економічне життя суспільства, підготовці домайбутньої професійної діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування історичних знань, розвиток історичного мислення, яке передбачає загальне розуміння історичного процесу в його різноманітності й суперечності, застосування історичних знань і набутих умінь;
- виховання у студентів особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних ціннісних орієнтацій, сприйняття ідей гуманізму та демократизму, патріотизму та взаєморозуміння між народами на основі усвідомлення досвіду історії.
- підготовка до свідомої активної участі в суспільному житті Української держави, усвідомлення її ролі та місця в Європі і світі формування співвідповідальності за долю України, Європи та світу;
- показати роль і місце даної навчальної дисципліни у формуванні майбутнього фахівця за відповідним напрямком підготовки, її значення у формуванні цілісної системи знань фахівця. Висвітлити знання і вміння студентів по закінченню вивчення дисципліни показати кроки наближення освіти щодо вимог Болонського процесу. Охарактеризувати структуру нормативної дисципліни.

2.1. Компетентності:

2.1.1. Загальні компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові

цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

2.1.2. Фахові компетентності

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК 6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК 9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 3. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК 4. Здатність орієнтуватися в українському історичному та культурному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки української історії та культури для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з предмету, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід.

2.1.3. Результати навчання

Під час практичних занять, індивідуальної, навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають уміння та навички:*

РН2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН3. *Називає і аналізує* методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, *обґрунтовує* необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 5. *Застосовує* різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 6. *Використовує* гуманістичний потенціал української мови та літератур для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 8. *Володіє* методами й методиками діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератур; *уміє* здійснювати педагогічний супровід.

ПРН 12. *Знає* та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 13. *Володіє* формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, *уміє* відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 14. *Уміє* працювати з теоретичними та науково-методичними

джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 15. *Володіє* основами професійної культури.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Стародавня та середньовічна історія і культура України

Тема 1. Вступ. Витоки найдавнішої історії українського народу. Історіографія. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

*Лекція 1.*Первісні спільноти. Стародавня історія України. Філософсько-теоретичні основи історії української культури.

Практичне заняття 1. Культура Русі-України та Галицько-Волинської держави. (2 год.)

Тема 2. Формування та політична трансформація Київської Держави у IX першій половині XIII століття. Галицько-Волинська держава. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

*Лекція 2.*Виникнення Русі-України. Піднесення і розквіт. Соціально-економічний устрій держави. Запровадження християнства. Доба розробленості.Консолідація південно-західних руських земель. Утворення Галицько-Волинської держави. Особливості культури Русі-України та Королівства Руського (Галицько-Волинської держави). Освіта, наукові знання, література та літописання. Усна народна та музична творчість. Архітектура та образотворче мистецтво.

Практичне заняття 2. Створення та розвиток Запорізької Січі. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Культура Гетьманської Держави. (2год.)

Тема 3. Українські землі в складі сусідніх іноземних держав. Культура України в XIV-XVI століття. Суспільно-політичний Феномен українського козацтва. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

*Лекція 3.*Українські землі у складі Великого князівства Литовського, Польщі, Угорщини, Молдавії, Московської держави. Кримське ханство. Суспільно-політичне становище. Культурне та церковне життя. Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості. Створення та розвиток Запорізької Січі. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI на початку XVII століття.

Практичне заняття 3. Українська революція 1648-1657 рр. (2 год.)

Тема 4. Козацька революція середини XVII століття і війна за суверенітет козацької держави другої половини XVII століття. (лекц. 4 год.,

практ. 2 год.).

Лекція 4. Козацька Україна наприкінці (Гетьманщина) II пол. XVII-початку XVIII століття. Причини, періодизація, характер війни під проводом Б. Хмельницького. Розгортання національно-визвольної боротьби. Сподвижники Богдана Хмельницького.

Практичне заняття 4. Україна національно-демократична революція 1917-1921 років. Формування української модерної політичної нації на початку XX століття. (2 год.)

Тема 5. Козацька Україна наприкінці XVII-XVIII століття. Культура Гетьманської. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

Лекція 5. України Утворення козацької держави. Політичний устрій, органи влади. Зовнішня і внутрішня політика. Особливості розвитку освіти, науки, літератури. Архітектура, живопис, музика і театр. Церковне життя.

Практичне заняття 5. Колективізація та її трагічні наслідки. (2 год.)

Тема 6. Українські землі під владою Литви та Польщі, інших іноземних держав (XIV-XVII ст.) Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

Лекція 6. Руські удільні князівства у складі сусідніх держав. Кримське ханство. Українські землі у складі Речі Посполитої (XVI-XVII ст.) Польсько-Литовська політика на українських землях. Становлення козацтва (XVI – перша половина XVII ст.)

Національно-визвольна війна українського народу сер. 17 ст. Утворення козацької держави. Б. Хмельницький. Історичне значення війни українського народу.

Соціально-економічний і політичний розвиток України в другій пол. 17 ст. Поділ України на Лівобережну і Правобережну. Гетьман І. Мазепа.

Політичний, соціально-економічний розвиток України в 18 ст. Обмеження української автономії. Ліквідація Запорізької Січі і гетьманату. Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці 17-18 ст.

Практичне заняття 6. Утворення козацької держави. Б. Хмельницький, І. Мазепа. Культура періоду. (2 год.)

Тема 7. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперії у к. 18-19 ст. (лекц. 4 год., практ. 2 год.).

Лекція 7. Соціально-економічний розвиток України на поч. 20 ст. Революційні події в 1905-1907 рр. в Україні. Столипінська реформа в Україні. Україна в роки Першої світової війни. Причини, характер війни. Україна в планах воюючих сторін.

Українське національно-державне відродження 1917-1920 рр. Революція

в Україні. Створення і діяльність Центральної Ради. Українська держава П. Скоропадського. Директорія УНР. Злука УНР і ЗУНР. Більшовицько-польська війна і Україна. Ризький мир. Причини поразки української революції. Історичне значення.

Практичне заняття 7. Зовнішня політика Павла Скоропадського. (2 год.)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Українська історія, культура Нового часу та Новітньої доби

Тема 8. Зростання української політичної активності. Модернізація українського суспільства на початку ХХ століття. Культура України в ХІХ На початку ХХ століття. Українська національно-демократична революція 1917- 1921 років. Українська національно-демократична революція 1917- 1921 років. (лекц. 4 год., практ. 4 год.).

Лекція 8. Адміністративно-територіальний устрій. Соціально-економічне становище. Початок промислового перевороту. Економічний розвиток у 60-ті - 90-ті роки. Реформи царського уряду та їх наслідки. Суспільно-політичний рух.

Адміністративно-територіальний устрій. Становище українського населення. Повсякденне життя українців. Економічне життя. Промисловий переворот. Антикріпосницька боротьба. Пробудження національного життя. Суспільно-політичний рух.

Культурно-національне відродження ХІХ століття Генеза та періодизація національно-культурного відродження. Розвиток освіти і науки. Основні художні напрями розвитку літератури. Театральне, музичне та образотворче мистецтво. Архітектура.

Модернізація українського суспільства на початку ХХ століття. Культура України на початку ХХ століття. Українська національно- демократична революція 1917-1921 років Економічний розвиток українських земель в складі Російської імперії та Австро-Угорщини. Український національний рух на початку ХХ століття. Українські землі в роки Першої світової війни.

Основні тенденції в розвитку культури. Освіта, наука, література, театральне мистецтво та музична культура. Українські меценати. Музеї Українська національно-демократична революція 1917-1921 років. Передумови, причини, початок революції. Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави Української Народної Республіки. Утворення та політика Української Центральної Ради. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності 1918-1921 роки.

Практичне заняття 8. Україна на початку ХХ століття: виклики модернізації. (4 год.)

Тема 9. Україна в період встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму. Особливості розвитку культури у 20-і-30-і роки ХХ ст. (лекц. 4 год., практ. 4 год.).

Лекція 9. УСРР в умовах нової економічної політики 1921-1928 роки. Радянська модернізація України 1929-1939 роки. Ідеологізація національно-культурного життя. Посилення русифікаторської політики.

Західноукраїнські землі в міжвоєнний період. Особливості соціально-економічного і культурного життя. Карпатська Україна.

Практичне заняття 9. Українські меценати: Платон Симиренко, Микола Терещенко, Євген Чикаленко. (4 год.)

Тема 10. Україна в роки II світової війни. (практ. 4 год.).

Практичне заняття 10. Україна в роки II-ї світової війни. Внесок українського народу у перемогу над нацизмом. Радянсько-німецькі договори 1939 року і доля українських земель. Окупація України. «Новий порядок». Рух Опору та його течії. Звільнення України від нацистських окупантів. (4 год.)

Тема 11. Україна в повоєнний період та в роки десталінізації. (лекц. 4 год., практ. 4 год.).

Лекція 10. Адміністративно-територіальні зміни. Зовнішньополітична діяльність. Відбудова. Відновлення політики радянзації на Західній Україні. Особливості розвитку культури в повоєнний час. Лібералізація суспільно-політичного життя. Десталінізація. Спроби економічних і соціальних реформ. Культура і духовне життя. Рух творчої молоді з новими думками (шістдесятники).

Україна в період системної кризи радянського ладу Соціально-економічне становище. Спроби економічних реформ в промисловості і сільському господарстві. Суспільне життя і соціальна сфера. Культура і духовне життя. Дисидентський рух.

Практичне заняття 11. Характеристика політичних портретів М. Грушевського, В. Винниченка, С. Петлюри, Є. Петрушевич. (4 год.)

Тема 12. Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Становлення України як незалежної держави. Творення нової України. (лекц. 4 год., практ. 6 год.).

Лекція 11. Особливості здійснення перебудови в Україні. Етапи перебудови. Активізація національно-демократичного руху. Проголошення Декларації про державний суверенітет. Ухвалення Акту проголошення незалежності України. Державотворчі процеси в умовах незалежності. Формування ринкової економіки. Зовнішня політика. Суспільно-політичне життя.

Творення нової України. Європейський вибір України. Російсько-українська війна.

Геополітичний вибір України: дискусії та протиріччя. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму та збройна агресія на сході України. Реакція світової спільноти. Мінські угоди. Курс на ЄС. Безвізовий режим. Російсько-української війни. Релігійне життя. Особливості розвитку культури. Реформи в освіті. Тенденції розвитку науки.

Практичне заняття 12. Російсько-Українська війна 24 лютого 2022 р. (6 год.)

Модульна контрольна робота № 1 (2 год.)

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль І.								
<i>Стародавня та середньовічна історія та культура України</i>								
1.	<i>Витоки найдавнішої історії українського народу. Історіографія.</i>	11	6	4	2	-	-	5
2.	<i>Формування та політична трансформація Київської Держави у IX першій половині XIII століття. Галицько-Волинська держава.</i>	12	6	4	2	-	-	6
3.	<i>Українські землі в складі сусідніх іноземних держав. Культура України в XIV-XVI століття. Суспільно-політичний Феномен українського козацтва.</i>	12	6	4	2	-	-	6
4.	<i>Козацька революція середини XVII століття і війна за суверенітет козацької держави другої половини XVII століття.</i>	12	6	4	2	-	-	6
5.	<i>Козацька Україна наприкінці XVII-XVIII століття. Культура Гетьманської.</i>	11	6	4	2	-	-	5
6.	<i>Українські землі під владою Литви та Польщі, інших іноземних держав (XIV-XVII ст.) Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.</i>	12	6	4	2	-	-	6
7.	<i>Українські землі під владою Російської та Австрійської імперії у к. 18-19 ст.</i>	11	6	4	2	-	-	5
	<i>Модульна контрольна робота № 1</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	83	44	28	16	-	-	39
Змістовий модуль ІІ.								

Українська історія, культура Нового часу та Новітньої доби								
8.	<i>Зростання української політичної активності. Модернізація українського суспільства на початку ХХ століття. Культура України в ХІХ На початку ХХ століття. Українська національно-демократична революція 1917- 1921 років. Українська національно-демократична революція 1917- 1921 років.</i>	13	8	4	4	-	-	5
9.	<i>Україна в період встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму. Особливості розвитку культури у 20-і-30-і роки ХХ ст.</i>	14	8	4	4	-	-	6
10.	<i>ПЗ. Україна в роки ІІ світової війни.</i>	9	4	-	4	-	-	5
11.	<i>Україна в повоєнний період та в роки десталінізації.</i>	14	8	4	4	-	-	6
12.	<i>Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Становлення України як незалежної держави. Творення нової України.</i>	15	10	4	6	-	-	5
	<i>Модульна контрольна робота № 2</i>	2	2	-	2	-	-	-
	Разом	67	40	16	24	-	-	27
		150	84	44	40	-	-	66

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль №1		
1	<i>Культура Русі-України та Галицько-Волинської держави.</i>	2
2	<i>Створення та розвиток Запорізької Січі. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Культура Гетьманської Держави.</i>	2
3	<i>Українська революція 1648-1657 рр.</i>	2
4	<i>Україна національно-демократична революція 1917-1921 років. Формування української модерної політичної нації на початку ХХ століття.</i>	2
5	<i>Колективізація та її трагічні наслідки.</i>	2
6	<i>Утворення козацької держави. Б. Хмельницький, І. Мазепа. Культура періоду</i>	2
7	<i>Зовнішня політика Павла Скоропадського.</i>	2
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2
	<i>Разом</i>	16
Змістовний модуль №2		
8	<i>Україна на початку ХХ століття: виклики модернізації.</i>	4
9	<i>Українські меценати: Платон Симеренко, Микола Терещенко, Євген Чикаленко.</i>	4

10	<i>Україна в роки II світової війни.</i>	4
11	<i>Характеристика політичних портретів М. Грушевського, В. Винниченка, С. Петлюри, Є. Петрушевич.</i>	4
12	<i>Російсько-Українська війна 24 лютого 2022 р.</i>	6
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2
	<i>Разом</i>	24
	<i>Разом</i>	40

6. Теми семінарських занять

не передбачені навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); вивчення законодавчих та нормативних актів України; завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів. Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
Змістовий модуль 1		
1	<i>Філософсько-теоретичні основи історії української культури. Найдавніші пам'ятки Трипільської культури. Мистецтво скіфів.</i>	6
2	<i>Історичне значення Київської Держави.</i>	5
3.	<i>Історичні умови виникнення та джерела формування української культури. Аналіз основних концепцій етногенезу українців.</i>	6
4.	<i>Значення запровадження християнства як державної релігії.</i>	5
5.	<i>Козацькі літописи.</i>	6
6.	<i>Характеристика діяльності українських гетьманів періоду Руїни.</i>	5
7.	<i>Конституція Пилипа Орлика.</i>	6
Змістовий модуль 2		
8.	<i>Освіта і книговидання. Києво-Могилянська академія.</i>	5

9.	<i>Особливості української культури II-ї пол. XVII-к. XVIII ст. Розквіт української культури в часи гетьманування І. С. Мазепи.</i>	6
10.	<i>Українська культура к. XVIII-поч. XX ст. Діяльність Кирило-Мифодіївського братства як центру українського національно-культурного життя.</i>	6
11.	<i>Україна в період 1945 по 1985 рр.</i>	5
12.	<i>Україна в умовах незалежності. Творення нової України</i>	5
	Разом	66

9. Індивідуальні завдання

не передбачені навчальним планом

10. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- за джерелом інформації:

Словесні методи		
Лекція	Має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета	Стимулює конкретно-образне мислення, активізує логічне
Пояснення	Доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням подій у хронологічній послідовності	Застосовують на лекціях, під час семінарських занять, консультацій тощо
Розповідь	Дає послідовний виклад ознак, особливостей, якостей предметів та явищ (опис окремої категорії, поняття тощо)	Застосовують на лекціях, практичних заняттях як фрагмент
Бесіда	Розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи, заздалегідь визначених запитань, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей	Застосовується на лекціях, практичних заняттях
Евристична бесіда	Дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання, має розвивальний характер	
Інструктаж	Має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Активна роль належить викладачу	Застосовується при наданні вказівок до виконання домашнього завдання, заповнення первинних документів та форм

		звітності тощо
Наочні методи		
Ілюстрація, демонстрація	Показ ілюстрованих посібників, плакатів, портретів історичних постатей, малюнків на дошці, таблиць тощо. Ілюстрація передбачає показ матеріалів у статичному вигляді	Застосовується на лекціях, під час практичних занять, тощо
Практичні методи		
Тести	Виконуються самостійно	Застосовують на практичних заняттях

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

Відповідно до Закону України «Про освіту» (Стаття 8) особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Здобувачі освіти мають право на вивчення та перезарахування результатів вивчення окремих тем дисципліни в системі неформальної освіти. Посилання на он-лайн ресурси подано у додатку «Неформальна освіта» на інтернет-сторінці кафедри фінансово-економічних дисциплін.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання,

самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система контролю знань та умови складання екзамену.

Навчальна дисципліна «Історія та культура України» оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою. Дисципліна складається з двох змістових модулів. Перший змістовий модуль – **30 бала**, другий змістовий модуль – **40 балів**.

Підсумковою формою контролю є усний екзамен (максимальна кількість балів – **30**), (разом за семестр – **100 балів**).

Мінімальний допусковий бал – **35**.

Система отримання балів накопичувальна.

Поточний контроль

Поточне тестування та самостійна робота														
Змістовний модуль 1								Змістовний модуль 2						екзамен 30
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Мкр 1	T8	T9	T10	T11	T12	Мкр2	
3	3	4	2	2	3	3	10	5	5	5	5	10	10	
30								40						
100														

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	F	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	X	Незадовільно з можливістю повторного складання

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання

«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу Студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;

- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт, завдання для семестрового екзамену).

14. Рекомендована література

Основна:

1. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. Київ: видавництво «Наукова думка», 2001. Т.1: Асеев Ю. С., Баран В. Д., Баранов І. А. та ін. Історія культури давнього населення України. 135 с.
2. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. Київ: видавництво «Наукова думка», 2001. Т.2: Александрович В. С., Балушок В. Г., Боянівська М. Б. та ін. Українська культура XIII - першої половини XVII століть. 847 с.
3. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. Київ: видавництво «Наукова думка», 2003. Т.3: Александрович В. С., Борисенко В. Й., Виврот Т. М. та ін. Українська культура другої половини XVII - XVIII століть. 1246. с.
4. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. Київ: видавництво «Наукова думка», 2008. Т.4. Кн.1: Артюх Л. Ф., Балушок В. Г., Бондаренко Г. Б. та ін. Українська культура XIX століття. 1007 с.
5. Історія української культури: В 5-ти т./ НАН України/ За заг. ред. Б. Патона. Київ : видавництво «Наукова думка», 2005. Т.4. - Кн.2: Бондар М. П., Загайкевич М. П., Пилипчук Р. Я. та ін. Українська культура XIX століття. 1293 с.
6. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє вид. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 584 с.
7. Художня культура України: Навч. посіб. / Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська та ін./ За заг. ред. Л. М. Масол. Київ : Вища шк., 2010. 239 с.
8. Шейко В. М. Історія української культури: Навч. посібник. 3-тє вид., стер. Київ: Знання, 2011. 271 с.
9. Шейко В. М. Історія української культури: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2010. 264 с.

Додаткова:

1. Дзюба О. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X - середина XVIIст.): Посібник-довідник/ О. Дзюба, Г. Павленко. Київ: Артєк, 1998. 200 с.

2. Греченко В. А. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук та ін. Київ: Літера, 2002. 464 с.

3. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник/ Київ: Довіра, 2006 р. 703 с.

4. Зінько О. В., Зінько Ю. А. Нариси історії української культури. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид.: доповн., перероб./ О. В. Зінько, Ю. А. Зінько. -Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 248 с.

5. Ісаєвич Я. Українське книгодрукування: витоки, розвиток, проблеми. Львів, 2002. 520 с.

6. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. 4-те вид., стереотип. Київ: Либідь, 2002. 656 с.

15. Інформаційні ресурси

URL-адреси сайтів з української культури : Освітній онлайн-ресурс
<http://litmisto.org.ua/>

Електронна бібліотека “Культура України» <http://www.elib.nplu.org>

Гуманітарний архів «Антропос» <http://www.anthropos.net.ua/jspui/>

[http:// litopys.org.ua/krypcult](http://litopys.org.ua/krypcult)

[http:// litopys.narod.ru/istkult](http://litopys.narod.ru/istkult)

[http:// izbomyk.narod.ru](http://izbomyk.narod.ru)

[http:// www.culturalstudies.in.ua](http://www.culturalstudies.in.ua)[http:// www.lib.ua-ru.net](http://www.lib.ua-ru.net)

<http://www.book-ye.com>